

Nr 171.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till posthusbyggnad å Södermalm i Stockholm; given Stockholms slott den 6 mars 1931.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ola Jeppsson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 6 mars 1931.

Närvarande:

Statsministern EKMAN, ministern för utrikes ärendena friherre RAMEL, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Departementschefen, statsrådet Jeppsson anför:

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t under utgifter för kapitalökning, bil. 2, punkt 3, föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bliva riksdagen förelagd, till posthusbyggnad å Södermalm i Stockholm för budgetåret 1931/1932 beräkna ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

Jag får nu till behandling upptaga frågan om detta byggnadsföretag.

I skrivelse den 29 augusti 1930 med anslagsäskanden för budgetåret 1931/1932 har *generalpoststyrelsen* framlagt förslag i fråga om åtgärder för anskaffande av nya lokaler till huvudpostkontor för Södermalm samt om beredande av medel till detta ändamål.

Inledningsvis har styrelsen därvid omnämnt, att postutdelningen inom Stockholm verkställes från fem postkontor, till vilka brevbärarpersonalen sammandragits och vilka postkontor fungera såsom huvudpostkontor inom respektive distrikt. Vid dessa postkontor behandlas hela den till vederbörande distrikt ankommande posten, som där fördelas till brevbärarna för att av dessa finsorteras i den utsträckning, som kräves för att distributionen skall kunna försiggå utan omgång och tidsutdräkt inom de för brevbärarna fastställda utdelningsområdena. På grund av det centrala läge inom distriktet, som ett dylikt huvudpostkontor måste intaga, får detsamma därjämte mottaga huvudinlämningen av distriktets post.

Styrelsen framhåller i detta sammanhang, att det, därest ett gott arbetsresultat skall vinnas och allmänhetens berättigade krav på snabb och säker expedition icke skola åsidosättas, är oundgängligen nödvändigt, att ifrågasvarande huvudpostkontor disponera tillräckliga och för arbetets bedrivande ändamålsenligt inredda lokaler med goda och tidsbesparande förbindelser sinsemellan.

Styrelsen omförmäler härefter, att såsom huvudpostkontor för stadsdelen Södermalm fungerar postkontoret Stockholm 4, samt erinrar, att frågan om det definitiva ordnandet av detta postkontors lokalfråga sedan flera år tillbaka stått på dagordningen. Härom yttrar styrelsen vidare:

Redan i skrivelse den 25 oktober 1918 med förslag till utgifter för kapitalökning beträffande postverket framfördes frågan av generalpoststyrelsen. Vid 1920 års riksdag blev densamma också upptagen till behandling och vitsordades, att sagda lokalfråga icke kunde lösas på annat sätt än genom uppförande av en posthusbyggnad, därvid såsom ett oeftergivligt villkor framhölls, att huvudpostkontoret å Södermalm måste hava ett centralt läge. För säkerställande av frågans lösning medgav också 1920 års riksdag, att för postverkets räkning finge förvärvas en fastighet därstädes. Att generalpoststyrelsen tills vidare kunnat undanskjuta frågan om uppförande av posthusbyggnad å Södermalm är beroende därpå, att de lokaler för meranämnda postkontor, vilka alltsedan den 1 oktober 1906 förhyrts i fastigheten med adressnummer 40 Högbergsgatan, genom hyresvärdens föranstaltande tid efter annan omändrats och utvidgats för att tillgodose den ökade posttrafikens krav. Generalpoststyrelsen har, då det nuvarande läget för postkontoret måste anses tillfredsställande, varit angelägen om att i det längsta undvika förflyttning av detsamma med därav föranledda kostnader för statsverket.

Emellertid kan, anför styrelsen i fortsättningen, frågan om större och tidsenligare lokaler för postkontoret Stockholm 4 numera icke längre undanskjutas, utan styrelsen finner ofrånkomligt, att åtgärder utan dröjsmål vidtagas för uppförande av en posthusbyggnad å Södermalm.

Beträffande de nuvarande lokalförhållandena för postkontoret Stockholm 4 och de brister, som vidlåda desamma, samt i fråga om behovet av förbättrade lokaler har styrelsen lämnat följande redogörelse:

För närvarande upptaga postkontorets olika expeditioner en sammanlagd golvyta av omkring 760 kvadratmeter. Årshyran utgör 28,700 kronor, exklusive värme. Lokalernas utseende och gruppering samt fördelning på de olika våningarna framgå närmare av två vid styrelsens skrivelse fogade planritningar.

Utrymmet är för samtliga expeditioner alldeles otillräckligt med hänsyn till den betydande poströrelsen. Det tillgängliga utrymmet kan icke heller effektivt utnyttjas, alldenstund det måst uppdelas på ett icke obetydligt antal mindre rum, en uppdelning som därjämte förtynger arbetet och avsevärt försvårar arbetsledningen.

Det utrymme, som disponeras av allmänheten, är alltför ringa, så att en besvärande trängsel icke kan undvikas, detta i trots av att särskild paketavdelning anordnats. Denna senare avdelning har på grund av de lokala förhållandena måst förses med egen ingång från gatan, vilket i och för sig medför vissa olägenheter.

Kassaexpeditionen är allt för trång, och allvarliga svårigheter möta att på ett nöjaktigt sätt avveckla det betydande arbetet på denna expedition.

För sortering och behandling i övrigt av den för utdelning avsedda posten äro sysselsatta 126 personer. Det utrymme, som står denna personal till buds, upptager en golvyta av omkring 387 kvadratmeter, och denna golvyta är uppdelad på icke mindre än 10 rum. Det rum, som huvudsakligen är avsett för försorteringen, är därjämte beläget i annan våning än övriga rum tillhörande brevbärarexpeditionen. En synnerligen tidsödande trafik till och från försorteringen kan vid angivna förhållande icke undvikas, då posten måste avhämtas efter hand, allt efter som försorteringen fortskrider, på det att finsorteringen skall kunna bedrivas i sådant tempo, att brevbärarnas avfärd från postkontoret icke fördröjes.

Att det av brevbärarexpeditionen disponerade utrymmet är för trångt och i övrigt synnerligen olämpligt samt att det får anses praktiskt utförbart att ordna arbetet på det ekonomiska och rationella sätt, som skulle vara möjligt, om tillräckligt och ändamålsenligt inrett utrymme stode till förfogande, lärer ligga i så öppen dag, att någon närmare utveckling av förhållandet icke tarvas.

Möjlighet föreligger icke längre att inom den nuvarande fastigheten erhålla ytterligare postalt användbart utrymme, och även möjligheten att erhålla drägligare arbetslokaler genom omdisponering av det nuvarande utrymmet är efter alla åtgärder, som vidtagits, numera uttömd.

Byggnadsverksamheten å Södermalm är sedan ett antal år tillbaka synnerligen livlig. Nya bostadskvarter hava tillkommit, och även åtskilliga större affärsföretag hava företagit, respektive planera nybyggnader därstädes. Hammarbyledens tillkomst bidrager givetvis också till, att vissa affärsföretag efter hand torde finna det fördelaktigt att förlägga sina kontor till Södermalm. Enligt den uppfattning, generalpoststyrelsen vunnit, finnes all anledning förmoda, att byggnadsverksamheten kommer att fortgå, särskilt som betydande markområden ännu finnas tillgängliga. Planerade omfattande gatureregleringar tyda också på, att stadsdelen i sin helhet befinner sig i kraftigt framåtskridande.

Posttrafikens storlek vid postkontoret Stockholm 4 framgår av efterföljande tablå, utvisande avgående och ankommande försändelser m. m. under år 1929:

Avgångna försändelser.	Antal.
Brevförsändelser (vanliga, rekommenderade, assurerade)	2,355,583
Paket (vanliga och assurerade)	78,933
Postanvisningar	43,236
Inbetalningskort	42,616
Postsaksförsändelser	23,820

Summa 2,544,188

Ankomna försändelser.	Antal.
Rekommenderade (ej postförskott)	133,563
Assurerade brev och paket (ej postförskott)	5,861
Vanliga paket (ej postförskott)	16,059
Postförskott (brev och paket)	27,555
Postanvisningar	135,047
Utbetalningskort	34,315
Postabonnerade tidningar och tidskrifter (nummerexemplar)	795,309
	Summa 1,147,709

Poströrelsens liksom ock personalens storlek vid postkontoret Stockholm 4 kan, såsom efterföljande sammanställning ger vid handen, närmast jämföras med rörelsen och personalen vid postkontoret Stockholm 6, huvudpostkontoret för Vasastaden.

	För närvarande anlitad personal, alla grader. Antal.	Summa avgångna försändelser under år 1929. Antal.
Stockholm 4	141	2,544,188
Stockholm 6	148	2,642,084

På generalpoststyrelsens hemställen hava statsmakterna lämnat sitt medgivande till uppförande av posthus för beredande av lokaler för postkontoret Stockholm 6. Postkontoret i denna nybyggnad disponerar en golvyta av 1,403 kvadratmeter. Posthuset i fråga togs i bruk i november 1929.

Såsom tidigare anförts, disponerar postkontoret Stockholm 4 för närvarande endast 760 kvadratmeter, vadan alltså detta postkontor, med ungefär samma rörelse som postkontoret Stockholm 6, förfogar över betydligt mindre golvyta än som ansetts erforderlig för att kunna nöjaktigt avveckla en poströrelse av den storlek, varom nu är fråga.

Med avseende å det förvärf av fastighet å Södermalm som, på sätt i det föregående omnämnts, enligt beslut vid 1920 års riksdag verkställdes för postverkets räkning, erinrar generalpoststyrelsen om, att detta köp avsåg fastigheten nr 4 i kvarteret Laxen, numera betecknad nr 21 i kvarteret Östergötland och belägen i hörnet av S:t Pauls- och Ragvaldsgatorna. Denna fastighet tillträdades av postverket den 2 januari 1921. Då fastigheten inköptes, skedde det i avsikt att därstädes bereda lokaler dels för postkontoret Stockholm 4, dels ock för postverkets verkstad. Med anledning av det med fastighetsförvärfvet sålunda avsedda dubbla ändamålet har generalpoststyrelsen uppehållit sig vid frågan om lokalbehovet för postverkets verkstad och därutinnan anför följande:

Postverkets verkstad har till huvudsaklig uppgift att vidmakthålla och nyttjverka en icke obetydlig del av för poströrelsen erforderliga inventarier och förbrukningsartiklar m. m. Under de år, verkstaden drivits, har ådagalagts, att det varit förenat med betydande fördelar att hava egen verkstadsdrift. Under årens lopp och i samma mån den allmänna poströrelsen ökat, hava nya utrymmen måst tagas i anspråk för verkstaden. På grund härav har den år 1920 inköpta fastigheten numera blivit så gott som helt utnyttjad för verkstadsändamål. Det enda utrymme, som ännu står till disposition, omfattar omkring 180 kvadratmeter och är uthyrt till enskild. Detta utrymme är avsett för den utvidgning av verkstaden, som framdeles kan komma att erfordras.

Såsom styrelsen i annat sammanhang närmare utvecklat, anser styrelsen någon inskränkning av verkstadsdriften icke nu böra komma i fråga. Någon minskning av verkstadens lokaler är icke heller möjlig att genomföra; och en uppdelning av verkstadslokalerna på så sätt, att vissa grenar av rörelsen komme att förläggas till andra ställen än den övriga driften, måste givetvis anses utesluten. En rationell verkstadsdrift skulle under sådana förhållanden icke kunna åstadkommas. En dylik åtgärd måste nämligen ej blott fördrya verkstadsdriften utan även försvåra arbetsledningen.

I anslutning till vad sålunda anförts beträffande behovet av lokaler för postverkets verkstad framhåller styrelsen, att den nu föreliggande frågan om anordnande av nya lokaler för postkontoret Stockholm 4 alltså sönderfaller i två, nämligen dels själva lokalfrågan för postkontoret och dels lokalfrågan för postverkets verkstad. Utan tvivel skulle, yttrar styrelsen, postkontorets lokalfråga — på sätt styrelsen vid flera föregående tillfällen framhållit — kunna på ett tillfredsställande sätt lösas genom postkontorets förläggande till postverkets fastighet i kvarteret Östergötland. Men därutav skulle ock följa, att nya lokaler måste anskaffas för postverkets verkstad. Även om styrelsens planer tidigare gått i denna riktning, förklarar sig styrelsen likväl numera, då tillfälle yppat sig för postverket att få övertaga två lämpligt belägna, statsverket tillhöriga fastigheter, anse den för statsverket riktiga lösningen av de båda frågorna, sedda i ett sammanhang, vara den att postverkets verkstad bibehåller sina nuvarande lokaler, på vilkas apterande för verkstadsdriften rätt betydande kostnader nedlagts, och att för tillgodoseende av postkontorets Stockholm 4 behov av nya lokaler nyssnämnda fastigheter övertagas för postverkets räkning.

De av styrelsen äsyftade fastigheter, som postverket skulle kunna övertaga och som ägas av telegrafverket, äro fastigheterna nr 14 och 16 i kvarteret Nederland med adressnummer 45 och 47 vid Högbergsgatan. De äro belägna snett emot den fastighet, där postkontoret Stockholm 4 för närvarande är inrymt. Fastigheterna i fråga äro för framtiden icke erforderliga för telegrafverkets behov, och telegrafverket har — såsom framgår av en telegrafstyrelsens skrivelse till generalpoststyrelsen, vid vilken skrivelse fogats kopia av tomtkartorna — förklarat sig intet hava att erinra emot att ifrågavarande två fastigheter vid den tidpunkt, då de ej vidare behövas för telegrafverkets söderstation (enligt beräkning omkring årsskiftet 1931/1932), överlåtas till postverket mot ersättning till de belopp, som motsvara dels fastigheternas bokförda värden eller 350,000, respektive 209,000 kronor, dels ock dessutom bokförda värdet, 60,000 kronor, av en på Stockholms stad tillhörig mark uppförd tillbyggnad till fastigheten Högbergsgatan 45. Sammanlagda ersättningsbeloppet skulle alltså uppgå till 619,000 kronor.

Generalpoststyrelsen omnämner emellertid i detta sammanhang, att styrelsen vid de förhandlingar, som förts i ämnet, erhållit upplysning om att ifrågavarande, telegrafverket tillhöriga fastigheter måste till så väsentlig del tagas i anspråk för förestående gaturegleringar, att desamma icke kunna komma till användning för beredande av postkontorslokaler. Generalpoststyrelsen har därför företagit undersökning, huruvida icke i närheten finnes lämplig, Stockholms stad tillhörig tomt, som genom byte med telegrafverkets förenämnda

fastigheter kunde förvärvas åt postverket, en åtgärd, som enligt styrelsens åsikt måste anses ekonomiskt riktig och skulle innebära fördel icke minst för staden.

Den tomt, som styrelsen avser att genom byte förvärva från staden, är tomten nr 23 i kvarteret Gråberget, belägen mellan Tjärhovs- och Folkungagatorna. Styrelsen anför, att å denna tomt, som upptager en areal av 1,404.6 kvadratmeter, enligt vad verkställd utredning visat kan uppföras ett fullt lämpligt posthus.

I samband härmed upplyser generalpoststyrelsen, att styrelsen — på sätt framgår av en tidigare i dag på min hemställan avlåten proposition angående godkännande bland annat av vissa avtal mellan kronan och Stockholms stad om fastighetsöverlåtelser — hänvänt sig till kronans fastighetskommission av år 1925 med begäran, att genom kommissionens föranstaltande värdering måtte anställas av såväl telegrafverkets förenämnda fastigheter nr 45 och 47 vid Högbergsgatan som tomten nr 23 i kvarteret Gråberget samt att kommissionen måtte i övrigt vidtaga de förberedande åtgärder, som på kommissionen ankomme i och för genomförandet av ett utbyte av nu ifrågasatt fastigheter.

Efter förmälan, att styrelsen uppdragit åt professorn E. Lallerstedt att utarbeta ritningar och kostnadsberäkning till ifrågasatt byggnad å tomten nr 23 i kvarteret Gråberget samt att styrelsen samrått med byggnadsstyrelsen i fråga om byggnadsföretagets planläggning och vidare utarbetande, har styrelsen här efter — under hänvisning till vid skrivelsen fogade, av professorn Lallerstedt upprättade skissritningar — beträffande de nya lokalernas anordnande anført följande:

För erhållande av bästa möjliga ekonomiska resultat bör byggnaden — i överensstämmelse med utfärdade byggnadsbestämmelser — enligt vad verkställda, noggranna utredningar givit vid handen, uppföras sålunda:

mot Tjärhovsgatan i 5 våningar jämte källare och inredd vind samt
mot Folkungagatan i 6 våningar jämte källare och vind.

Såsom framgår av skisserna vore avsett, att byggnaden skulle i huvudsak innehålla:

i källarvåningen: lastningsanordningar för postgodset till och från motorfordonen samt passage för dessa fordon, toalett- och kapprum för postpersonal, pann- och koksrum m. fl. ekonomiutrymmen samt i övrigt upplagsplatser och förrådsrum;

i bottenvåningen: kassaexpedition med avdelning för allmänheten samt övriga för expeditionsarbetets bedrivande erforderliga lokaler, värdebrevbärrarexpedition, frukostrum och toalettutrymmen samt för uthyrning tills vidare avsedda butiker med tillhörande lagerutrymmen;

i våningen 1 trappa upp: brevbararexpedition, frukostrum och toalettutrymmen ävensom, mot Tjärhovsgatan, för uthyrning tills vidare avsedda lokaler samt

i övriga våningar: för uthyrning avsedda lokaler i den mån desamma icke framdeles behöva tagas i anspråk för postkontorets behov, varvid i första hand lokalerna i våningen 2 trappor upp mot Folkungagatan skulle ifrågakomma.

Beträffande kostnaderna för byggnadsföretaget anför styrelsen, att enligt de preliminära utredningar, som härutinnan verkstälts, byggnadskostnaderna skulle kunna hållas inom ett belopp av 1,450,000 kronor. Angående den ekonomiska sidan av byggnadsföretaget framhåller styrelsen vidare, att den utred-

ning, som verkstälts i detta avseende, givits vid handen, att byggnadsföretaget måste anses såsom en god affär. Med skäligen hyresberäkning för postlokalerna samt med sådana hyror beträffande övriga lokaler och bostadslägenheter, som motsvara prisen å den allmänna hyresmarknaden för likvärdiga lokaler och lägenheter, skulle enligt styrelsen med säkerhet en god avkastning erhållas på det i byggnadsföretaget investerade kapitalet. I den mån vidare värdet på telegrafverkets fastigheter vid Högbergsgatan komme att överstiga värdet på tomten nr 23 i kvarteret Gråberget, skulle en motsvarande förbättring inträda i byggnadsföretagets ekonomi.

Med avseende å det förfaringsätt, som borde tillämpas vid postverkets övertagande av telegrafverkets förenämnda fastigheter vid Högbergsgatan, har styrelsen i förevarande skrivelse slutligen anfört följande:

Postverkets övertagande av telegrafverkets förenämnda fastigheter skulle, enligt generalpoststyrelsens förmenande, enklast och mest rationellt ske genom överförande av sammanlagda bokförda värden å fastigheterna i fråga samt å den på Stockholms stad tillhörig mark uppförda tillbyggnaden från telegrafverkets till postverkets fond. Därest emellertid av budgettekniska skäl en sådan form för överlåtelsen icke anses böra komma i fråga, erfordras anvisande för budgetåret 1931/1932 av ett mot fastigheternas och tillbyggnadens sammanlagda bokförda värde svarande kapitalökningens anslag för postverkets gäldande till telegrafverket av köpeskillingen för fastigheterna och tillbyggnaden, vilken köpeskillning telegrafstyrelsen omedelbart inlevererar till riksgäldskontoret såsom återbetalade lånemedel. I vilket fall som helst medför sålunda fastighetsöverlåtelsen icke någon utgift för statsverket.

Med återopande av det anförda har generalpoststyrelsen gjort hemställan av innehåll, *dels* att fastigheterna med adressnummer 45 och 47 vid Högbergsgatan å Södermalm i Stockholm måtte överlätas från telegrafverket till postverket och att — därest denna överlåtelse anses icke böra ske enbart genom överförande av fastigheternas och förenämnda tillbyggnads sammanlagda bokförda värden från telegrafverkets till postverkets fond — för ifrågavarande förvärf för postverkets räkning måtte för budgetåret 1931/1932 anvisas ett reservationsanslag av 619,000 kronor, *dels* att förevarande fastigheter måtte få användas såsom bytesobjekt vid förvärfande för postverkets räkning av tomten nr 23 i kvarteret Gråberget i Stockholm, *dels* att den mellangift, som kan komma att tillfalla postverket vid bytets genomförande, måtte få användas för påbörjande av uppförande å sistnämnda tomt av en posthusbyggnad, *dels ock* att för byggnadsarbetenas vidare bedrivande måtte för budgetåret 1931/1932 anvisas ett reservationsanslag av 300,000 kronor.

Med skrivelse den 5 november 1930 har generalpoststyrelsen sedermera överlämnat av professorn Lallerstedt utarbetade fullständiga ritningar till byggnadsföretaget samt definitiv kostnadsberäkning för detsamma. Jämväl den definitiva kostnadsberäkningen slutar å en summa av 1,450,000 kronor.

Vid sistnämnda skrivelse har vidare fogats ett av *byggnadsstyrelsen* den 23 oktober 1930 avgivet yttrande, vari styrelsen förklarar sig icke hava något

Bihäng till riksdagens protokoll 1931. 1 saml. 151 häft. (Nr 170—171). 289 31 3

att erinra beträffande vare sig de föreliggande ritningarna eller kostnadsberäkningen.

Med anledning av vad i generalpoststyrelsens framställning anförts beträffande förfaringssättet vid postverkets övertagande av telegrafverkets fastigheter vid Högbergsgatan har utlåtande i ärendet inhämtats från *riksräkenskapsverket*. I detta utlåtande, som är dagtecknat den 20 september 1930 och vari riksräkenskapsverket förklarar sig icke hava skäl till erinran mot styrelsens förslag rörande uppförande av ny posthusbyggnad, yttrar ämbetsverket med avseende å övertagandet av berörda fastigheter följande:

Frågan, huruvida den av generalpoststyrelsen föreslagna överlåtelsen från telegrafverket till postverket av tvenne fastigheter jämte tillbyggnad bör redovisas över budgeten eller icke, är avhängig av lösningen av den allmänna frågan om formerna för överlåtelse av mark eller annat kapital från en affärsfond till en annan. I sistnämnda fråga har riksräkenskapsverket i anledning av särskilda remisser att senare inkomma med utlåtande. Redan i detta sammanhang vill riksräkenskapsverket emellertid uttala, att enligt ämbetsverkets uppfattning skäl icke föreligga att i förevarande fall redovisa överlåtelsen över budgeten.

Departements-
chefen.

Av vad generalpoststyrelsen i ärendet anført samt genom de iakttagelser, jag vid personligt besök i de nuvarande lokalerna för postkontoret Stockholm 4 varit i tillfälle att göra, har jag blivit övertygad om behovet av att för detta kontor snarast möjligt anskaffas lokaler, i vilka kunna erhållas väsentligt ökade utrymmen och vilka möjliggöra ett rationellt ordnande av arbetet samt beredande av skälig bekvämlighet för den korresponderande allmänheten. Såsom av den förebragta utredningen framgår, har också frågan om nya lokaler för kontoret länge stått på dagordningen, och redan år 1920 hava statsmakterna, bland annat i syfte att säkerställa en lösning av denna fråga, beslutat inköp av den fastighet nr 21 i kvarteret Östergötland å Södermalm, i vilken postverkets verkstad för närvarande är inrymd.

På grund av den utveckling, som postverkets verkstadsrörelse sedan år 1920 undergått och som medfört att nyssnämnda fastighet så gott som fullständigt måst tagas i anspråk för verkstadens behov, läser emellertid postkontorets lokalfråga numera icke böra ordnas genom användande av fastigheten i kvarteret Östergötland. En förflyttning av postverkets verkstad synes nämligen av skäl, som generalpoststyrelsen utvecklat, icke vara ekonomiskt lämplig. Under sådana förhållanden återstår enligt min mening för en tillfredsställande lösning av lokalfrågan endast utvägen att för postkontoret anskaffa särskild fastighet.

Enligt generalpoststyrelsens förslag skulle detta ske genom övertagande för postverkets räkning av två telegrafverket tillhöriga men från och med år 1932 för detta verk obehövligen, i kvarteret Nederland belägna fastigheter, vilka emellertid — då de efter genomförandet av vissa gaturegleringar icke bleve tillräckliga för beredande av erforderliga postkontorslokaler — skulle överlåtas till Stockholms stad i utbyte mot en staden tillhörig tomt nr 23 i kvarteret Gråberget, å vilken skulle uppföras nybyggnad för postkontoret.

Vad sålunda föreslagits har icke givit mig anledning till erinran. Genom det föreslagna bytet skulle postverket komma i besittning av en väl belägen tomt, som synes lämna möjlighet till en tillfredsställande lösning av postkontorets lokalfråga. Något hinder för detta förvärv synes icke heller föreligga. Överenskommelse rörande ifrågavarande fastighetsbyte har numera träffats mellan kronan genom dess fastighetskommission av år 1925 samt Stockholms stad genom dess fastighetsnämnd. Tidigare i dag har Kungl. Maj:t på min hemställen beslutat genom särskild proposition hänskjuta bland annat nämnda överenskommelse till riksdagens prövning och godkännande.

I överensstämmelse med vad riksräkenskapsverket beträffande sättet för postverkets övertagande av telegrafverkets förenämnda fastigheter tillstyrkt, vill jag förorda, att övertagandet icke redovisas över budgeten utan bokföringsmässigt kommer till uttryck allenast därigenom, att det bokförda värdet av fastigheterna samt av den i ärendet omförmälda, å stadens mark belägna tillbyggnaden eller tillhoppa 619,000 kronor överföres från telegrafverkets till postverkets fond.

Av förenämnda överenskommelse mellan kronan och Stockholms stad framgår, att kronan för de till staden överlåtna fastigheterna skulle erhålla, utom tomten i kvarteret Gråberget, en kontant mellangift av 310,000 kronor. Enligt vad generalpoststyrelsen avsett skulle detta belopp användas såsom bidrag till bestridande av kostnaderna för nybyggnaden i kvarteret Gråberget. Kungl. Maj:t har ock beslutat att i förut omförmälda proposition framställa förslag härom till riksdagen.

I detta sammanhang må nämnas, att enligt överenskommelsen staden skulle tillträda fastigheterna i kvarteret Nederland den 1 januari 1932 och kronan tomten i kvarteret Gråberget den 1 juli 1931. Arrendekontraktet med Stockholms stad angående den mark, å vilken tillbyggnaden är uppförd, utlöper den 1 oktober 1932. Från telegrafstyrelsen har meddelats, att staden emellertid vore villig lösa telegrafverket från förpliktelserna på grund av nämnda kontrakt — inberäknat åtagande att återställa tomten i förut befintligt skick — från och med den dag, då fastigheterna i kvarteret Nederland överlåtas på generalpoststyrelsen.

Mot det förslag, som av generalpoststyrelsen framlagts beträffande det avsedda byggnadsföretagets utformning och som av byggnadsstyrelsen lämnats utan anmärkning, har jag intet att erinra. Ej heller hava kostnadsberäkningarna givit mig skäl till invändning. Enligt dessa beräkningar skulle till byggnadens uppförande erfordras ett belopp av 1,450,000 kronor. Då, såsom nyss nämnts, för dessa kostnader skulle tagas i anspråk det belopp av 310,000 kronor, som Stockholms stad vid fastighetsbytet skulle erlägga såsom mellangift, skulle såsom kapitalökningsanslag för byggnadsföretaget erfordras ett belopp av 1,140,000 kronor. På sätt generalpoststyrelsen föreslagit och i statsverkspropositionen preliminärt beräknats, torde av detta anslagsbelopp för nästkommande budgetår böra anvisas 300,000 kronor.

På grund av det anförda får jag hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till posthusbyggnad å Södermalm i Stockholm för budgetåret 1931/1932 anvisa ett reservationsanslag av 300,000 kronor, att utgå av lånemedel.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:
Waldemar Wiens.